

Textílmenn 4. bekkur

Kennarar: Una Kristín Jónsdóttir

4

Lýsing

Textílmenn er innan námssviðs list- og verkgreina í aðalnámskrá. Þrátt fyrir mismunandi inntak, aðferðir og áherslur list- og verkgreina er einnig margt sem tengir þær saman. Hæfniviðmiðum fyrir textílmenn er skipt í þrjá flokka: Verklag, Sköpun, hönnun og tækni og Menning og umhverfi. Flokkarnir tengjast hver öðrum sem og öðrum námsgreinum, sbr. sköpun, menning, umhverfisvitund, endurnýting, sjálfbærni og nýsköpun.

Tímabil

Skólaárið 2025-2026.

Yfirferð námsefnis

Í **Árgangsáætlun** fyrir textílmenn 4. bekkja eru hæfniviðmið (námsmarkmið), námsefni (námsleiðir), námsmat (áætlun) og samþætting útlistuð. Hún er hluti af skólanámskrá Melaskóla, greinasviði. Árgangsáætlun, þ.e. kennsluáætlun árgangsins fyrir skólaárið, er kynnt nemendum og foreldrum á hópundi að hausti (sbr.: *Námskynning*).

Árgangsáætlun er til grundvallar *vikúáætlunum* kennara (sjá sbr. Dagatal í Mentor).

Kennslustundir á viku: 2 (sbr. viðmiðunarstundaskrá).

Námshættir og viðfangsefni í textílmenn taka mið af *hæfniviðmiðum* árgangsins og leiðsagnarnámi. Nemendum er sagt *hvers vegna* þeir eru að læra ákveðin atriði, þ.e. upplýstir um hæfnina sem stefnt er að með náminu (sjá hæfniviðmið árgangsins). Kennsluáðferðir, námsefni og matsaðferðir (þ.e. hvernig, hvað og hvenær) taka mið af því.

Námshættir og viðfangsefni í textílmenn 4. bekkja á skólaárinu eru þessi:

- að vinna sjálfstætt og fara eftir fyrirmælum, saumavélaþáttum, vélum, að snúa saman snúru, að fitja upp, garðþrjón og að fella af, að sauma saman, að ganga frá endum, frágangur.
- tjáning með skissu, að skreyta textílvinnu, mismunandi tegundir handverks, upplýsingalæsi, að vinna eftir skriflegum leiðbeiningum, vandvirkni og góð vinnubrögð.
- íslenskt hráefni, tegundir textílefna, klæðnaður m.t.t. veðurs, athafna og tilefna, ný og endurunnin efni í textílvinnu, að kynnst og nýta sér hugmyndir listamanns (t.d. Barböru Árnason)

Kennsluáðferðir

Kennsluhættir (áherslur, kennsluáðferðir, vinnulag) í textílmenn 4. bekkja taka mið af *leiðsagnarnámi*.

Melaskóli nýtir sér *flögbreytta kennsluhætti* innan allra árganga til að styrkja textílmenn, m.a.: markvissar innlagnir kennara, lestur og umræður, hlustun, áhorf og tjáningu, einstaklings- og hópverkefni, smíðjur og þemavinnu, samþættingu námsgreina, sköpun, verkefni og próf.

Nám í textílmenn byggist meðal annars á þekkingaröflun, hugmyndavinnu og sköpun þar sem nemendur vinna með efni og áhöld greinarinnar á sjálfstæðan hátt. Námið gefur nemendum tækifæri til að þroska samhæfingu hugar og handa, upplifa og um leið tjá sig. Textílmenn á sér djúpar rætur í menningu þjóðarinnar og byggir á rótgróinni handverkshefð sem hefur þróast og tekið inn nýjar áherslur í takt við þarfir breyttra tíma og breyttra áherslur í menntun og uppeldi.

Í textílmenn er unnið með efni af ólíkum toga allt frá umhverfisvænum hráefnum til mengandi iðnaðarvöru. Mikilvægt er að huga að umhverfisvernd og umhverfisvitund og stuðla að endurnýtingu og sjálfbærni. Sköpun, læsi og sjálfbærni eru þættir sem tengjast textílmenn sterkt og lögð er áhersla á að nemendur greini, meti og setji textíl í samhengi við umhverfi, menningu, listir og nýsköpun.

Sköpunargleði er eitt af gildum Melaskóla. Allir nemendur búa yfir sköpunarhæfileikum sem nauðsynlegt er að efla og þroska með þeim.

Áherslur Melaskóla í list- og verkgreinum við lok 4. bekkjar eru:

- tjáð sig á einfaldan hátt um viðfangsefni sitt
- hagnýtt þá leikni sem hann hefur öðlast í einföldum verkefnum
- gert grein fyrir hugtakinu tækni og hvernig það tengist vinnu hans
- gengið frá eftir vinnu sína
- unnið einföld verkefni í hópi
- lagt mat á eigin verk

Áherslur Melaskóla í textílmennt eru að nemendur:

- afli sér upplýsinga, þekkingar um viðfangsefnið og vinni úr hugmyndum sínum
- sýni afrakstur hugmyndavinnu sinnar í framkvæmd (sbr. verkleg vinna)
- ræði saman, meti og ígrundi vinnu sína og vinnubrögð (sbr. lokaafurð)
- setji vinnu sína í sögulegt og menningrlegt samhengi

Grunnþættir menntunar:

Um grunnþætti menntunar, tengsl þeirra við stefnu, markmið og árgangaáherslur Melaskóla má lesa í almenna hluta skólanámskrárinnar (kafla 2.1 og 2.2).

Námsaðlögun:

Hugmynda- og aðferðafræði leiðsagnarnáms er höfð að leiðarljósi til að koma til móts við mismunandi þarfir og getu nemandans, styrkja náms hæfni, náms hveti og námsaðlögun hans með markvissri endurgjöf. Litið er á "mistök" sem námstækifæri, þ.e. mikilvægan þátt í námsaðlögun hvers og eins í skóla án aðgreiningar.

Námsmat

Námsmat í textílmennt 4. bekkja byggir á *fjölbreyttu hæfni- og leiðsagnarmati*, t.d.: símati (vinnuframlag, samvinna, frágangur, ástundun) - sjálfsmati og jafningjamati - verkefnum (einstaklingsverkefni, hópverkefni) - vinnubókum - prófum-könnunum-skimunum (stöðupróf, greinandi próf, framvindu- og lokapróf).

Matsviðmið í textílmennt taka mið af verkgreinum í heild. Fjöldmörg *matsverkefni* í textílmennt eru lögð fyrir nemendur á hverju skólaári eftir leiðsagnarnám í skilgreindum námslotum. Um leiðbeinandi stöðu- og framvindumat er að ræða, jafnt og þétt yfir skólaárið. Námsmatið birtir *matsferil* nemenda sem er foreldrum aðgengilegur í Minn Mentor, upplýsinga- og tölvukerfi skólans.

Matskerfi Melaskóla fyrir 1. - 7. bekk grundvallast á hæfnieinkunum sem birtar eru með tveimur matskvörðum. Annars vegar er notaður *táknkvarði* með fjórum táknum almennt í öllum árgöngum, hins vegar *bókstafakvarði* með sex stöfum í lokahæfnimati í 4. og 7. bekk.

Námsmat í textílmennt 4. bekkja er: hvetjandi, fjölbreytt, reglulegt, sanngjarnt, áreiðanlegt, óhlutdrægt, heiðarlegt, samræmt innan árganga og stiga. Það nær til þekkingar, leikni og hæfni. Það er í takt við hæfniviðmið, kennsluáherslur og tekur mið af nemendahópnum. Kennarar innan árganga vinna saman í teyrum að þessum markmiðum.

2025_Textílmennt fyrir 1.-4. bekk

- **Hæfnieinkunn (tákn)**
- **Hæfnieinkunn (A-D)**

2025_Textílmennt fyrir 1.-4. bekk - Verklag

- Getur notað einfaldar aðferðir og beitt viðeigandi áhöldum.
- Getur beitt líkamanum rétt við vinnu sína.
- Getur unnið úr nokkrum gerðum textílefna.
- Getur unnið eftir einföldum leiðbeiningum.

2025_Textílmennt fyrir 1.-4. bekk - Sköpun, hönnun og tækni

- Geta tjáð hugmyndir sínar með einfaldri skissu.
- Geta nýtt ýmsa miðla til að afla einfaldra hugmynda.
- Geta skreytt textílvinnu á einfaldan og skapandi hátt.
- Geta notað nokkur hugtök sem tengjast greininni.

2025_Textílmennt fyrir 1.-4. bekk - Menning og umhverfi

- Geta fjallað um íslenskt hráefni og unnið með það á einfaldan hátt.
- Geta greint nokkur einkenni íslensks handverks í textílvinnu.
- Geta gert greint frá nokkrum tegundum textílefna.
- Geta notað endurunnin efni í textílvinnu.

Listavefurinn

Vefur

(<https://listavefurinn.is/>)

Námsefni frá kennara

Valið námsefni og ítarefni frá kennara